

Voortgangsrapportage Kwaliteitsafspraken 2020

Vastgesteld door CvB op 20 april 2021

1. Inleiding

In april 2018 hebben de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de VSNU het Sectorakkoord Wetenschappelijk Onderwijs ondertekend. In dit akkoord is vastgelegd dat de studievoorschotmiddelen die vrijkomen door de invoering van het leenstelsel, geïnvesteerd zullen worden in de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Hoe dit gebeurt wordt beschreven in de zogenaamde kwaliteitsafspraken: afspraken tussen de individuele hoger onderwijsinstellingen en hun studenten en docenten. De besteding van de middelen voor deze kwaliteitsafspraken is uitgewerkt in het Universitair bestedingsplan kwaliteitsafspraken 2019-2024. Dit plan is in februari 2019 door de NVAO positief beoordeeld en in juni 2019 goedgekeurd door het Ministerie van OCW. De middelen voor de kwaliteitsafspraken bedragen voor de Universiteit Leiden ongeveer zeven miljoen euro in 2019 en in 2020. Dit bedrag loopt de komende jaren verder op tot ruim 19 miljoen euro per jaar in 2024.

De Universiteit Leiden ziet de kwaliteitsafspraken en de daaraan verbonden middelen als een belangrijk instrument voor de verdere implementatie van de universitaire onderwijsvisie Learning@Leidenuniversity. De hiervoor noodzakelijke randvoorwaarden, zoals goede studiebegeleiding en verbetering van de docentkwaliteit, kunnen hiermee beter gerealiseerd worden. Daarnaast maken de kwaliteitsmiddelen het mogelijk een extra impuls te geven aan een onderwijsomgeving waarin de actieve deelname van studenten en de ondersteuning van hun leerproces worden verbeterd, en kleinschaliger begeleiding wordt gerealiseerd.

Deze rapportage bevat het verslag van de voortgang van de kwaliteitsafspraken in 2020. Omdat veel maatregelen gedurende meerdere jaren worden ontwikkeld en uitgevoerd, is deze rapportage vooral een aanvulling op de rapportage over 2019. Bij elk thema is een alinea over de voortgang in 2020 toegevoegd aan de rapportage over 2019. In het licht van de coronacrisis die het universitair onderwijs in maart 2020 op zijn kop zette, is het een fantastische prestatie dat veel plannen en ontwikkelingen zijn doorgedaan en de investeringen in beter onderwijs voor studenten zijn gerealiseerd. Voor de verslaglegging worden de richtlijnen van het ministerie van OCW gevolgd. De basis voor deze voortgangsrapportage zijn de facultaire onderwijsjaarverslagen. Deze zijn goedgekeurd door de desbetreffende faculteitsraden en, voor de Faculteit Geneeskunde/LUMC, door de studentenraad van het LUMC. Een samenvatting van de voortgangsrapportage is opgenomen in het universitair jaarverslag 2020.

2. Universitair plan

Om de middelen zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan de prioriteiten van de opleidingen en faculteiten zelf, zijn ze voor 2019, 2020 en 2021 volledig ter beschikking gesteld aan de faculteiten.

Alle faculteiten en het ICLON hebben, in samenspraak met de opleidingen en de facultaire medezeggenschap, een plan ontwikkeld voor de besteding. Op basis van deze plannen is het overkoepelende universitaire plan opgesteld waaraan vanaf 2019 uitvoering is gegeven. Het plan sluit aan bij vijf van de zes thema's uit het Sectorakkoord. Deze zijn:

- Intensiever en kleinschalig onderwijs;
- Onderwijsdifferentiatie, waaronder talentontwikkeling binnen en buiten de studie;
- Meer en betere begeleiding van studenten;
- Professionalisering van docenten (docentkwaliteit);
- Studiesucces, inclusief doorstroom, toegankelijkheid en gelijke kansen.

De universiteit heeft ervoor gekozen geen kwaliteitsmiddelen in te zetten voor het zesde thema, 'Passende en goede onderwijsfaciliteiten', omdat hierin al veel universitaire investeringen worden gedaan. De maatregelen die binnen de thema's genomen worden zijn niet allemaal nieuw. Ze borduren voort op de onderwijsvisie en sluiten soms aan op activiteiten die gestart zijn met de eerdere studievoorschotmiddelen.

Voortgang 2020

Ondanks de bijzondere omstandigheden in 2020 zijn de plannen met betrekking tot de kwaliteitsafspraken doorgegaan en uitgevoerd en is er zelfs iets meer uitgegeven dan begroot. In totaal is in 2020 k€ 7.993 van de middelen kwaliteitsafspraken ingezet. Dit is k€ 283 meer dan begroot. De overschrijding is mogelijk doordat de resterende middelen uit 2019 beschikbaar zijn gebleven voor de uitvoering van de plannen. De budgetverschuivingen zijn relatief klein. Het thema 'Onderwijsdifferentiatie' is het meest beïnvloed door de coronacrisis waardoor hiervoor iets minder uitgegeven werd (-k€285, 5%), bij andere thema's is iets meer uitgegeven dan begroot. Het bestedingsoverzicht is opgenomen in paragraaf 6.

Aanvankelijk was de eerste herijking van het universitaire bestedingsplan gepland in 2020, maar deze is door het CvB in overleg met de faculteitsbesturen en de UR uitgesteld tot 2021. Voordeel hiervan is:

- dat de herijking kan plaats vinden op basis van de resultaten van twee studiejaar in plaats van één (namelijk 2018-2019 en 2019-2020);
- dat door de langere voorbereidingstijd de medezeggenschap actief bij de herijking in 2021 kan worden betrokken, zoals de UR in zijn advies over de monitoring kwaliteitsafspraken aan het College heeft gevraagd;
- dat de resultaten van de (meer uitgebreide) herijking op basis van twee studiejaar kunnen worden meegenomen bij de tussenbeoordeling van de NVAO in 2022 (op basis van het jaarverslag 2021).

Een universitaire werkgroep heeft zich in 2020 gebogen over een eventuele wijziging van de tarieven en over de wenselijkheid van universiteitsbrede projecten. De conclusies van de werkgroep worden in 2021 nader uitgewerkt en leiden tot een definitieve budgettoewijzing aan de faculteiten voor 2022 en verder. De faculteiten zullen in 2021 hun plannen bijstellen en actualiseren. Dit leidt tot een aangepast universitair bestedingsplan voor 2022 – 2024. De tweede herijking die in het originele bestedingsplan was voorzien voor 2022 komt hiermee te vervallen.

3. Medezeggenschap

Een goed georganiseerde medezeggenschap van docenten en studenten maakt deel uit van de kwaliteitscultuur van de Universiteit Leiden. Bij het opstellen van de facultaire plannen, en bij het daarop gebaseerde universitaire plan, zijn de universitaire medezeggenschapsorganen nauw betrokken geweest. De faculteitsraden hebben ingestemd met de facultaire plannen en de Universiteitsraad heeft ingestemd met het universitaire bestedingsplan kwaliteitsmiddelen.

Ook bij de uitvoering van het universitaire bestedingsplan worden de studenten en docenten actief betrokken. Hiervoor is aan het universitaire bestedingsplan een 'Leidraad medezeggenschap' toegevoegd, die ook aan de Universiteitsraad is voorgelegd. Op universitair niveau zijn de volgende maatregelen genomen:

Maatregelen medezeggenschap op universitair niveau:

- *Voortzetting jaarlijkse activiteiten: Aandacht voor de kwaliteitsafspraken en de rol van de medezeggenschap in de online cursus voor de leden van de faculteitsraden en de Universiteitsraad; in de training voor leden van de opleidingscommissies (nu ook uitgebreid naar docentleden); in de training van facultaire trainers van opleidingscommissies en bij de jaarlijkse introductiedag voor medezeggenschap.*
- *In de Universiteitsraad is de voortgangsrapportage kwaliteitsafspraken 2019 tweemaal besproken: informeel in de commissie O&O in maart, de samenvatting in het bestuursverslag formeel in juni 2020. De definitieve voortgangsrapportage is in augustus ter informatie toegezonden.*
- *De universiteitsraad heeft in mei ingestemd met de verdeling van de middelen via de kadernota, nadat een besluit over de tariefdifferentiatie werd uitgesteld in afwachting van het onderzoek van de werkgroep herijking.*
- *De universiteitsraad heeft in december ingestemd met de begroting 2021, waarin de verdeling van de middelen kwaliteitsafspraken is opgenomen.*
- *Twee leden van de universiteitsraad hebben deelgenomen van de werkgroep Herijking Kwaliteitsafspraken. Deze werkgroep onderzoekt voor het CvB de mogelijkheden voor de herijking van het universitair bestedingsplan vanaf 2022.*
- *De voortgangsrapportage is gepubliceerd op de universitaire website.*
- *In de universitaire bijeenkomst voor leden van de opleidingscommissies (februari) zijn de kwaliteitsafspraken uitgebreid aan bod gekomen.*
- *Door de Coronapandemie is, om de werkdruk te beperken, in 2020 geen universiteitsbrede bijeenkomst georganiseerd over de voortgang van het proces kwaliteitsafspraken.*

Ook de faculteiten hebben in 2020 de facultaire medezeggenschap regelmatig betrokken bij en geïnformeerd over de kwaliteitsafspraken. Op initiatief van de faculteitsraad zal bij Geesteswetenschappen bijvoorbeeld meer worden geïnvesteerd in het academisch schrijfcentrum en is bij Rechtsgeleerdheid wordt vanaf 2021 meer geïnvesteerd in het tutoraat in plaats van in het honours onderwijs. Het LUMC heeft in het najaar breed aandachtspunten verzameld voor verbetering van de onderwijskwaliteit met kwaliteitsmiddelen en op basis daarvan de projecten voor 2021 verder ingevuld. Een overzicht van de facultaire medezeggenschapsmomenten is opvraagbaar.

Maatregelen medezeggenschap op facultair niveau:

- *Alle faculteiten hebben hun opleidingscommissies en faculteitsraden bij het aantreden van nieuwe leden in het najaar geïnformeerd over het proces van de kwaliteitsafspraken.*
- *Alle faculteiten praten hun medezeggenschapsorganen periodiek bij over de voortgang van de kwaliteitsplannen.*
- *Alle faculteiten hebben met hun medezeggenschapsorganen afspraken gemaakt over hun betrokkenheid en hun rol in het proces, conform de universitaire Leidraad medezeggenschap en zoals vastgelegd in de facultaire medezeggenschapskalender.*
- *Bij de bespreking van faculteitsbesturen met faculteitsraden over de begroting, het facultair onderwijsjaarverslag en de financiële rapportages wordt ook aandacht besteed aan de kwaliteitsafspraken. Alle facultaire jaarverslagen zijn goedgekeurd door de faculteitsraad.*
- *Bij de bespreking van het opleidingsjaarverslag in december hebben de faculteiten hun opleidingscommissies geraadpleegd over de kwaliteitsafspraken over de maatregelen op opleidingsniveau.*

4. Monitoring

Inrichten cyclus

Om een goede uitvoering van het universitaire bestedingsplan kwaliteitsafspraken te waarborgen is in 2019 een monitoringsplan opgesteld. Dit is, na positief advies van de Universiteitsraad, door het College van Bestuur in het najaar van 2019 vastgesteld. De monitoring is ingebed in de reguliere kwaliteitszorginstrumenten die de universiteit hanteert. Waar nodig zijn deze instrumenten aangepast en de timing sluit nu beter aan op de externe verantwoording. De monitoringscyclus is vanaf 2019, het eerste verslagjaar, als volgt ingericht:

Monitoringscyclus kwaliteitsafspraken:

- *Elke opleiding stelt elk najaar een opleidingsjaarverslag samen over het voorafgaande studiejaar. Vanaf het studiejaar 2018-2019 wordt hierin tevens gerapporteerd over de kwaliteitsafspraken (voor zover deze op opleidingsniveau zijn opgesteld). De opleidingsjaarverslagen worden besproken met de opleidingscommissies.*
- *Elke faculteit stelt voor 1 januari een facultair onderwijsjaarverslag samen. Vanaf verslagjaar 2018-2019 wordt hierin ook gerapporteerd over de uitvoering van de kwaliteitsafspraken over het afgelopen studiejaar, mede op basis van de opleidingsjaarverslagen. Uitgangspunt van het facultaire onderwijsjaarverslag is het facultaire beleid in brede zin, met inachtneming van de maatregelen kwaliteitsafspraken. Het facultaire onderwijsjaarverslag wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de faculteitsraad.*
- *De universitaire voortgangsrapportage kwaliteitsafspraken wordt opgesteld aan de hand van de facultaire onderwijsjaarverslagen. Deze rapportage maakt (verplicht) deel uit van het universitaire jaarverslag. Het jaarverslag wordt besproken met de Universiteitsraad en de Raad van Toezicht, waarbij de voortgang van de kwaliteitsafspraken expliciet wordt geagendeerd.*
- *De besteding van de middelen wordt gemonitord in de Bestuurlijk Financiële Rapportage (BFR). De faculteiten rapporteren in mei en september over de bestedingen in het lopende jaar. De derde BFR (maartcyclus) bevat de definitieve besteding in het verslagjaar. Deze wordt besproken met de faculteitsraden en met de Universiteitsraad (maartcyclus), en vervolgens toegevoegd aan de universitaire voortgangsrapportage in het bestuursverslag (meicyclus).*

De cyclus wordt ondersteund door de universitaire werkgroep Kwaliteitszorg (bestaande uit alle facultaire kwaliteitszorgmedewerkers), die maandelijks bijeenkomt. Deze werkgroep adviseert over de inrichting en ontwikkeling van het Kwaliteitszorgsysteem, inclusief de monitoring van de kwaliteitsmiddelen. Binnen deze groep vindt onderlinge afstemming en expertise-uitwisseling plaats.

Indicatoren

De belangrijkste monitoringsinstrumenten zijn de opleidingsjaarverslagen en de algemene facultaire jaarverslagen, waarin jaarlijks gerapporteerd wordt over de voortgang met betrekking tot de maatregelen kwaliteitsafspraken. Daarnaast is ook een aantal kwantitatieve indicatoren vastgesteld in het universitaire bestedingsplan, die jaarlijks worden gemeten. De universitaire totaalscores voor 2019 en 2020 worden weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1: Indicatoren kwaliteitsafspraken 2019 en 2020

Thema	Indicator	Meting 1-10-2019	Meting 1-10-2020
Intensiever en kleinschalig Onderwijs	Cursusevaluatie werkvormen (vijfpuntsschaal: 5 = helemaal eens)	3.9 +/-0.1	3.9 +/-0.1
	Student-stafratio : staf = 1071,8 / studenten = 27670	25,8	24.4
Onderwijsdifferentiatie	Programma-evaluatie (vijfpuntsschaal: 5 = helemaal eens): Aandacht voor loopbaanmogelijkheden	Ba: 2.9 +/- 1.1 Ma: 2.9 +/- 1.2	Ba: 2.8 +/- 1.1 Ma: 3.0 +/- 1.2
	Programma-evaluatie (vijfpuntsschaal: 5= helemaal eens): Aandacht voor vakspecifieke vaardigheden gericht op beroepen of werkvelden	Ba: 3.1 +/- 1.1 Ma: 3.4 +/- 1.1	Ba: 3.1 +/- 1.1 Ma: 3.4 +/- 1.1
Meer en betere begeleiding van studenten	Fte studieadviseurs	54,5	57,1
	Aantal studieadviseurs met een certificaat universitaire leergang	10	12 (+ 9 in traject)
Docentkwaliteit	Aantal docenten met een BKO-kwalificatie	88,6%	87,0%
	Aantal docenten met een SKO-kwalificatie	29	41
Studiesucces	Aantal BA-opleidingen met matching / proefstuderen	5	12

- Student-stafratio: hoofdschrijvingen, peildatum 1 oktober exclusief LUMC en exclusief niet bekostigde opleidingen
- Fte studieadviseurs is gebaseerd op een peiling bij faculteiten (exclusief tijdelijke ophoging bij Geesteswetenschappen)
- BKO-kwalificatie: percentage berekend over BKO-plichtigen (minstens een jaar in dienst)

De gegevens voor de indicatoren worden verzameld uit de bestaande universitaire systemen of uit een speciaal hiervoor ingerichte administratie. Indicatoren die gebaseerd zijn op studentevaluaties worden verkregen uit de cursus- en programma-evaluaties over het voorgaande jaar. De cursusevaluatie met universiteitsbrede vragen is sinds 2018 ingevoerd. De programma-evaluatie met universiteitsbrede vragen is sinds het najaar van 2019 operationeel. De resultaten van de evaluaties in 2020 reflecteren zeker ook de plotselinge overgang naar online onderwijs en zijn daardoor niet direct te vergelijken met het voorgaande jaar. Ten aanzien van de BKO moet opgemerkt worden dat nieuwe stafleden, mede aangesteld met de kwaliteitsmiddelen, starten met een meerjarig BKO-traject. Het percentage staf dat de BKO heeft behaald fluctueert daardoor jaarlijks.

Panelgesprekken

Vanaf 2020 zijn facultaire studentpanelgesprekken over de voortgang van de kwaliteitsafspraken toegevoegd. Panelgesprekken bieden de mogelijkheid om de diversiteit van meningen te achterhalen. Er wordt niet per se gezocht naar een centrale maat, maar er is ruimte voor verschillende meningen. Daarnaast geven de panelgesprekken meer zicht op achterliggende gedachten en motivaties die in een standaard evaluatie niet direct naar voren komen. Het gaat dan niet om gegevens die direct gegeneraliseerd kunnen worden naar een grotere groep, maar om gegevens die een rijker palet van meningen, waarderingen en visies kunnen opleveren. Deze resultaten kunnen bijdragen aan een beter inzicht in ons onderwijs en bieden mogelijke aangrijpingspunten voor verbetering. Tenslotte versterken panelgesprekken – mits goed gevoerd - de academische binding tussen student en universiteit en tussen studenten onderling.

In het najaar van 2019 hebben faculteiten pilots uitgevoerd. De pilots zijn begin 2020 geëvalueerd. Op basis daarvan is een universitaire leidraad opgesteld voor universiteitsbrede invoering van studentpanelgesprekken over de voortgang van de kwaliteitsafspraken vanaf studiejaar 2020-2021. De faculteiten rapporteren hierover in de facultaire onderwijsjaarverslagen. De resultaten van de studentpanelgesprekken worden besproken met de facultaire medezeggenschap.

De faculteiten hebben verschillende keuzes gemaakt bij de invulling van de panelgesprekken. Bij geesteswetenschappen zijn gesprekken gevoerd over de onderwerpen arbeidsmarktvoorbereiding en over skills (onderdeel van Thema 2: differentiatie). Rechtsgeleerdheid heeft gefocust op het onderwerp activerend onderwijs en community (Thema1: intensiever en kleinschalig onderwijs), waar bij sociale wetenschappen het gesprek vooral ging over de kwaliteit van de docenten (Thema 4). De panelgesprekken bij FGGA zijn door de opleidingscommissies georganiseerd, wat de betrokkenheid van de medezeggenschap stimuleert. Elke opleiding heeft eigen gesprek georganiseerd met eigen agenda op basis van evaluaties en de projecten Kwaliteitsafspraken. Door de coronapandemie zijn er minder panelgesprekken gevoerd in het najaar dan voorzien.

5. Voortgang Maatregelen Kwaliteitsafspraken

In 2019 hebben alle faculteiten de plannen verder uitgewerkt en zijn ze gestart met de uitvoering ervan. Deze verloopt volgens plan, zo blijkt uit de facultaire onderwijsjaarverslagen 2019-2020. Het is nog te vroeg om de impact op de bij de thema's gekozen indicatoren vast te stellen.

Voortgang 2020

De coronacrisis heeft grote impact gehad op het universitaire onderwijs en op de uitvoering van de kwaliteitsafspraken. Desalniettemin kan worden geconcludeerd dat de uitvoering van de kwaliteitsafspraken voorspoedig verloopt. De faculteiten en opleidingen hebben kans gezien om in deze moeilijke tijd de plannen in grote lijnen voort te zetten en te werken aan onderwijskwaliteit. De universitaire staf heeft een ongekennde veerkracht en inzet getoond en de studenten een grote flexibiliteit en betrokkenheid.

Eerste indicatie faculteiten

In totaal zijn iets meer kwaliteitsmiddelen uitgegeven dan begroot. Dit is vooral gebeurd bij de faculteiten Rechtsgeleerdheid en Wiskunde&Natuurwetenschappen. Archeologie besteedde wat minder en bij de overige faculteiten waren de bestedingen (vrijwel) conform de begroting.

Inhoudelijk hebben op een aantal punten aanpassingen plaatsgevonden. Zo zijn sommige maatregelen op het thema 'Docentontwikkeling' en op het thema 'Intensief en Kleinschalig onderwijs' meer dan oorspronkelijk voorzien gericht op het ontwikkelen van online of hybride onderwijs. Inhoudelijke aanpassingen hebben over het algemeen binnen het thema plaatsgevonden en zijn besproken met de facultaire medezeggenschap.

Rechtsgeleerdheid heeft binnen thema 'Intensiever en Kleinschalig onderwijs' plannen voor intensivering en begeleiding van studenten naar voren gehaald vanwege de coronapandemie. Ook Geesteswetenschappen heeft extra middelen ingezet voor het versterken van het studiementoraat. Hiervoor zijn middelen ingezet die niet werden benut in andere thema's (bv buitenlands studieverblijf, onderwijsvernieuwingprojecten die zijn uitgesteld vanwege corona aanpassingen (thema

‘Differentiatie’ en ‘Docentkwaliteit’). De faculteit Governance and Global Affairs heeft voor de intensivering studiebegeleiding budget overgeheveld van ‘Docentkwaliteit’.

Ook bij Sociale wetenschappen zijn projecten op het thema ‘Differentiatie’ vertraagd. Het budget daarvoor overgegaan naar thema ‘Studiebegeleiding’ en ‘Docentkwaliteit’. Bij het LUMC tenslotte is budget voor het thema ‘Differentiatie’ niet uitgeput, vanwege opgeschorte Internationaliseringsactiviteiten. Aan docentprofessionalisering is meer geld besteed: er is onder andere extra onderwijskundige ondersteuning gefinancierd.

1. Thema Intensiever en kleinschalig onderwijs

	FGGA	FdA	FGW	FdR	FSW	FWN	LUMC	ICLON
Intensiever en kleinschaliger onderwijs								
Kleinere onderwijsgroepen	x		x			x		
Individuele begeleiding	x	x		x	x	x		
community vorming	x				x			
Flipping the classroom/blended learning	x			x		x	x	
Activerende opdrachten	x	x			x		x	

Bron: Universitair bestedingsplan kwaliteitsafspraken 2019-2024

Doelstelling

Een kernambitie van de Leidse onderwijsvisie is het versterken van de verwevenheid van onderwijs en onderzoek. De student is niet alleen toeschouwer en toehoorder, maar ook deelnemer, door zelf onderzoek te bedenken en uit te voeren. Dit maakt dat onderzoek niet alleen aan de basis van het onderwijs ligt, maar er tevens de kern van vormt. Het realiseren van deze ambitie vraagt om intensiever onderwijs, waar studenten actief in betrokken worden. Dat wil de universiteit bereiken door het onderwijs zo in te richten dat studenten actiever participeren en individueel begeleid worden. Dat betekent niet alleen het verkleinen van de groepsgroottes, maar ook het gebruik van andere (meer activerende) didactische methoden en werkvormen. Een groot deel van de kwaliteitsmiddelen wordt door de faculteiten op het thema 'Intensiever en kleinschalig onderwijs' ingezet: circa 34 procent.

Maatregelen

1.1 Kleinere onderwijsgroepen en individuele begeleiding

Voortgang 2019

De faculteiten hebben een substantieel deel van de middelen voor dit thema gebruikt om extra personeel aan te stellen. De extra docenten en student-assistenten worden vooral ingezet om een kleinere groepsgrootte te bewerkstelligen (of, wanneer het aantal studenten groeide, de bestaande groepsgrootte te handhaven) en om de individuele studiebegeleiding te intensiveren (FGW, FSW, FGGA en FWN). Enkele faculteiten hebben ook ingezet op uitbreiding van de scriptiebegeleiding (FGW, FdR en FGGA). Bij de faculteiten Governance and Global Affairs is bijvoorbeeld twee uur extra begeleiding per scriptie beschikbaar door deze maatregel en bij de faculteit Geesteswetenschappen is ruim vijf fte extra onderwijsstaf aangesteld ten behoeve van kleine onderwijsgroepen. Ook is er geïnvesteerd in de versterking van het mentoraat (FSW en FGGA) of in een *writing lab* (FA).

Voortgang 2020

De investeringen in docentcapaciteit op alle faculteiten zijn gehandhaafd, zodat de ingezette maatregelen voor kleinere werkgroepen en individuele begeleiding gerealiseerd blijven. Docenten zijn voor langere tijd aangesteld. Dit heeft er in 2020 bijvoorbeeld toe geleid dat bij verschillende opleidingen (FGW, FSW, FGGA) de werkgroepen zichtbaar zijn verkleind. Binnen het Instituut voor Geschiedenis zijn de middelen kwaliteitsafspraken aangewend om een docenten met een tijdelijk contract een langere aanstelling te bieden. Daarmee kunnen onderwijstaken (inclusief scriptiebegeleiding) evenwichtiger worden gespreid. Een concreet voorbeeld is de BA Russische Studies: daar dreigden werkgroepen van rond de 40 studenten te ontstaan, maar door inzet van de middelen kwaliteitsafspraken konden de groepen worden gesplitst.

Bij FSW heeft een verschuiving plaatsgevonden van hoorcolleges naar werkgroeponderwijs en is het bachelorthesis atelier doorontwikkeld. Rechtsgeleerdheid heeft de scriptiebegeleiding en de contacturen in het eerste bachelorjaar uitgebreid.

Vanwege de noodzaak van een goed en zo compleet mogelijk ingericht StudentCare, mede door de Coronacrisis, heeft FGGA hier in 2020 geïnvesteerd, door onderbesteding bij andere maatregelen. Ook het mentoraatproject dat in 2021 zou starten is vanwege de coronacrisis vervroegd geïmplementeerd via de Kwaliteitsafspraken om de individuele studiebegeleiding te versterken. Daarnaast werken de faculteiten FGGA, FGW en FSW in Den Haag aan het versterken van de studiebegeleiding door het project StudentCare en door de voorbereidingen voor een interfacultair ondersteuningspunt POPcorner The Hague, die nu nog alleen voor FGGA-studenten is. Ook wordt gebruik gemaakt van de door FSW ontwikkelde digitale e-popcorner.

De faculteit Rechtsgeleerdheid heeft mede vanwege de coronacrisis meer tussentijdse (digitale) toetsing ingevoerd zodat studenten sneller feedback krijgen. Ook is een nieuw digitaal systeem ontwikkeld voor het beoordelen van scripties. Vooruitlopend op een groter project is bij het Leiden University College gestart met twee cursussen in *Global Citizenship*, te weten een *service learning course* en een *field course*, gericht op activerende didactiek en participatie in de samenleving.

1.2 Activerende opdrachten en blended learning

Voortgang 2019

Sommige faculteiten hebben geïnvesteerd in het ontwikkelen van activerende opdrachten, vaak gekoppeld aan digitaal onderwijs. De Faculteit Governance and Global Affairs ontwikkelde bijvoorbeeld *weblectures* voor twaalf vakken, de Faculteit Rechtsgeleerdheid creëerde *rubrics* voor betere feedback aan studenten in de bachelorvakken van het eerste jaar, en de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen schafte practicumapparatuur en *team-based-learning*-materialen aan voor een betere ondersteuning van studenten. Ook zette deze faculteit extra assistenten in. Binnen Geesteswetenschappen worden onderwijsvernieuwingprojecten uitgevoerd met de component activerende werkvormen en digitalisering. (in combinatie met thema 3, ruimte voor onderwijsvernieuwing).

Bij alle faculteiten is de uitbreiding van digitaal onderwijs een speerpunt voor de komende jaren. Zo startte de Faculteit Rechtsgeleerdheid het experiment 'flipped classroom'. Dit wordt in 2020 geëvalueerd en op basis daarvan breder ingevoerd. De Faculteit Geneeskunde/LUMC integreert geleidelijk blended learning, kennisclips/webinars en e-learning in het onderwijs. Ook stelt deze faculteit een app beschikbaar die studenten helpt om de kennis van de menselijke anatomie beter te onthouden. Deze app, die studenten *any time, any place* kunnen gebruiken om te oefenen en hun kennis te toetsen, genereert vragen op een zodanige manier dat bij foutieve antwoorden de vragen aangepast worden, en dat er rekening gehouden wordt met de vergeetcurve.

Ter ondersteuning van deze doelstelling wordt vanaf studiejaar 2020-2021 het format van de universitaire e-studiegids aangepast. Opleidingen kunnen dan per cursus aangeven van welke werkvormen gebruik wordt gemaakt en hoeveel studiebelastingen hiermee gemoeid zijn. In 2019 zijn hiervoor de voorbereidingen getroffen (deze maatregel wordt niet gefinancierd met de kwaliteitsmiddelen).

Voortgang 2020

Investeringen in activerende opdrachten en blended learning zijn voortgezet. Vanwege de coronapandemie is natuurlijk al het onderwijs plotseling omgezet in online onderwijs. Initiatieven op dit onderwerp zijn te veel om op te noemen. De nieuwe Icto-coördinator die met deze middelen bij Archeologie is gestart heeft een centrale rol gespeeld in de transitie en de ingebruikname van Brightspace. Vermeldenswaardig zijn ook het practicumonderwijs bij scheikunde dat geheel is herzien en de kennisclips die bij Rechtsgeleerdheid versneld zijn opgenomen vanwege de coronapandemie) door middel van de aanbidding van pop-up studio's. Inmiddels zijn 252 kennisclips/colleges opgenomen. De flipped ervaringen in het vak '*EU institutional LAW and General Principles*' hebben geleid tot een MA-template voor aanpassingen mastervakken.

Het online platform [Thingsthattalk.net](https://thingsthattalk.net) is ontwikkeld door de faculteit Geesteswetenschappen is één van de vernieuwingsprojecten en brengt historische objecten in beeld en vertelt hun verhaal en dat van de gebruikers. Het doel ervan is om onderwijs en onderzoek nader op elkaar aan te laten sluiten. Door studenten actief te laten participeren in dit project doen zij (digitale) onderzoekvaardigheden op, leren zij samenwerken met maatschappelijke partners en scheppen zij nieuwe kennis. Tien opleidingen binnen de Geesteswetenschappen zullen het platform in het collegejaar 2020-2021 opnemen in hun curriculum en met de studenten aan de slag gaan om het platform de komende tijd

te verrijken en benutten.

Het LUMC investeert in uitbreiding van activerend en digitaal onderwijs door structureel kennisclips/webinars en e-learnings in het onderwijs in te zetten. Zij doen dit op basis van calls afkomstig van de opleidingen zelf. Van de eerste ronde, in 2019, zijn dertien projecten goedgekeurd, waarvan er inmiddels 10 afgerond. In de 2e ronde calls in juni 2020, zijn er 9 aanvragen goedgekeurd (plus de twee doorgeschoven projecten). Als gevolg van de coronapandemie is er nu continue begeleiding in het online onderwijs voor alle blokken en lijnen.

In de bachelor Biomedische wetenschappen krijgen de studenten direct in het eerste blok *Start.bw*. Het doel van het blok is om de biomedische studenten al bij het begin van hun studie aan te leren hoe ze wetenschappelijke literatuur moeten zoeken, beoordelen en presenteren. Er zijn meerdere e-learnings beschikbaar over zoekstrategieën voor literatuur en over achtergrond informatie in het blok zelf. Via een interactief online platform zijn werkgroepen ingericht en worden studenten van feedback voorzien. Ook de colleges worden op een interactieve manier gegeven zodat de studenten goed betrokken worden bij de colleges. Het blok *Start.bw* beoogt de studenten te enthousiasmeren, te activeren en te leren als onderzoekers te denken.

In de master *Vitality and Ageing is Be prepared for V&A* is ontwikkeld zodat studenten zichzelf optimaal kunnen voorbereiden op het biologische vak in deze master. Er zijn informatieve video's opgenomen waar in enkele minuten de belangrijkste punten van een bepaald onderwerp besproken worden. Bij elk thema zijn vragen gemaakt zodat de student zelf zijn kennis kan toetsen en kan nagaan of hij over voldoende kennis beschikt om aan de cursus *Biology of Vitality and Ageing* deel te nemen.

FGGA is gestart met de realisatie van een facultaire studio, waar met geavanceerde apparatuur opnames kunnen worden gemaakt t.b.v. het blended onderwijs. De studio wordt in 2021 voltooid (door de coronacrisis vertraagd).

2. Thema Onderwijsdifferentiatie

	FGGA	FdA	FGW	FdR	FSW	FWN	LUMC	ICLON	HA
Mogelijkheden voor werkervaring en -oriëntatie	x		x	x		x			
Uitbreiden vaardigheden	x		x	x	x	x	x		
Internationalisering			x		x	x	x		
Meer flexibele leerroutes	x	x	x	x	x	x		x	x

Bron: Universitair bestedingsplan kwaliteitsafspraken 2019-2024

Doelstelling

Het thema 'Onderwijsdifferentiatie' is gericht op een betere voorbereiding van de student op de arbeidsmarkt en op het ontwikkelen van de hiervoor benodigde vaardigheden. De maatschappij vraagt om vaardigheden zoals het vermogen tot kritisch nadenken, problemen oplossen en zelfreflectie. Ook creativiteit, samenwerkingsvaardigheden en communicatieve vaardigheden, zoals presenteren, overtuigen en debatteren, zijn van belang. Daarnaast wil de universiteit inspelen op de verschillende

leerbehoeftes van studenten door uitbreiding en flexibilisering van onderwijs. Aan dit thema wordt relatief het meest besteed: circa 38 procent.

Maatregelen

2.1 Arbeidsmarktvoorbereiding

Voortgang 2019

De meeste faculteiten hebben ingezet op het verbeteren van de voorbereiding op de arbeidsmarkt. Studenten krijgen meer individuele begeleiding door uitbreiding van de facultaire *career services* (Sociale Wetenschappen, Governance and Global Affairs, LUMC) en ze krijgen ondersteuning bij het zoeken van stages (Wiskunde en Natuurwetenschappen, Sociale wetenschappen). Daarnaast zijn verschillende faculteiten (en enkele opleidingen) begonnen de voorbereiding op de arbeidsmarkt en de daarvoor benodigde vaardigheden in te bedden in een leerlijn (Geesteswetenschappen, Rechtsgeleerdheid, Sociale Wetenschappen, Governance and Global Affairs). De Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen is gestart met de ontwikkeling van een 'academic skills platform'.

Het universitaire project Arbeidsmarktvoorbereiding (niet gefinancierd met de kwaliteitsmiddelen) ondersteunt opleidingen bij de implementatie van maatregelen voor arbeidsmarktoriëntatie. Daarnaast wordt vanaf het cursusjaar 2020-2021 in de universitaire e-studiegids een tabblad opgenomen waarin opleidingen kunnen aangeven hoe de voorbereiding van de student op de arbeidsmarkt in het curriculum is ingebed. Hiermee worden studenten beter geïnformeerd over de mogelijkheden zich te oriënteren op de arbeidsmarkt.

Voortgang 2020

Via verschillende projecten wordt de arbeidsmarktvoorbereiding zowel in de curricula als in de begeleiding verbeterd in alle faculteiten. Binnen FSW wordt het project *Learning My Way* doorontwikkeld, ontstaan vanuit de Skills Academy, waarbij ontwikkeling van professionele, academische en persoonlijke vaardigheden als arbeidsmarktvoorbereiding, bij elkaar worden gebracht. Er is een werkboek voor studenten en een handleiding voor docenten ontwikkeld. Het project is vanwege de coronacrisis geheel naar online overgeschakeld. Uit de begeleiding en coaching bleek dat internationale studenten in online tijden baat hebben bij expliciete aandacht voor wellbeing en stressreductie. Mede op basis hiervan zijn vanuit de FSW online support groepen opgestart voor alle studenten die hieraan behoefte hadden (relatie met thema 3, studiebegeleiding).

Rechtsgeleerdheid heeft een pilot *Learning My Way* uitgevoerd om de arbeidsmarktoriëntatie op andere werkvelden dan de traditionele juridische beroepen te versterken.

Flankerend aan de maatregelen is een universitair referentiekader Arbeidsmarktvoorbereiding opgesteld als inhoudelijk richtsnoer en uitwerking van de employability van studenten te ontwikkelen. Dit gebeurt via de ontwikkeling van vakoverstijgende vaardigheden (1) en praktijkervaring in de opleiding (2). Vervolgens is het van belang studenten tot zelfreflectie (3) en oriëntatie op de arbeidsmarkt (4) te stimuleren.

2.2 Uitbreiden vaardigheden

Voortgang 2019

Bijna alle faculteiten hebben geïnvesteerd in extra personeel om in hun curriculum aandacht te kunnen besteden aan de ontwikkeling van vaardigheden. De Faculteit Rechtsgeleerdheid ontwikkelde een vaardighedenleerlijn, toegankelijk via de (in 2019 geïntroduceerde) website www.leidenlawskills.nl. Andere voorbeelden zijn de uitbreiding van het schrijfonderwijs bij de faculteiten Wiskunde en Natuurwetenschappen en Archeologie, een workshop presentatietechnieken bij Wiskunde en Natuurwetenschappen, een practicum gesprekstechnieken bij de Faculteit Sociale Wetenschappen en extra onderwijs in communicatieve vaardigheden bij de Faculteit Geneeskunde/LUMC (Communication in Science). De Faculteit Sociale Wetenschappen ontwikkelde in 2019 een apart facultair keuzevak dat studenten helpt hun persoonlijke en professionele vaardigheden (verder) te ontwikkelen. De Faculteit Geneeskunde/LUMC organiseert een *MasterMindsChallenge*: een innovatief platform voor interprofessioneel leren, waarbij aankomende professionals vanuit verschillende disciplines uitgedaagd worden om in korte tijd oplossingen te vinden voor actuele vraagstukken in de zorg.

Om faculteiten te ondersteunen bij hun inzet in curricula meer aandacht te geven aan de ontwikkeling van vaardigheden start in 2020 de universiteit het project 'Vaardigheden' om tot een integraal aanbod van vaardighedenonderwijs te komen (dit project wordt niet gefinancierd vanuit de kwaliteitsmiddelen).

Voortgang 2020

De facultaire initiatieven om het vaardigheidsonderwijs te verbeteren, zoals bijvoorbeeld de uitbreiding van het schrijfvaardigheidsonderwijs bij Archeologie en Wiskunde en Natuurwetenschappen, zijn voortgezet. Deze laatste faculteit heeft dit jaar het e-learning skills platform gericht op vaardigheidstraining gerealiseerd. De ontwikkelde vaardigheden leerlijn *LeidenLawSkills* wordt doorgezet naar het tweede en derde jaar. De faculteit Geesteswetenschappen is in 2020 een internationale samenwerking gestart met de KU Leuven, de Universiteit van Helsinki en Randstad België om onze studenten bewuster te maken van het bredere belang van de vaardigheden die zij tijdens hun studie opdoen. Ook is Geesteswetenschappen een samenwerking aangegaan met Randstad Nederland om onze Humanities Career Service aan te vullen.

2.3 Flexibele leerroutes

Voortgang 2019

Een aantal faculteiten probeert het onderwijsaanbod voor studenten aantrekkelijker te maken door nieuwe afstudeerrichtingen of minoren aan te bieden, of door het honoursaanbod uit te breiden (veelal onder de noemer flexibele leerroutes). Het ICLON startte met de voorbereidingen voor enkele nieuwe tweejarige educatieve masters met flexibele leerroutes die in 2020-2021 van start gaan. De Faculteit Geesteswetenschappen biedt een Facultair Research Traineeship aan, waarmee studenten hun onderzoekstalenten als *research trainee* kunnen verkennen en verder ontwikkelen. Ze maken deel uit van een interdisciplinair onderzoeksproject, waarin ook de wetenschappelijke staf participeert. Het project kan resulteren in een artikel in een wetenschappelijk tijdschrift of een conference paper, maar ook in activiteiten die zich op een groter publiek richten, zoals een tentoonstelling of een app.

Voortgang 2020

Verskillende initiatieven voor nieuwe opleidingen worden ontwikkeld. De nieuwe tweejarige lerarenopleiding is gestart in 2020 voor de schoolvakken Nederlands, Duits, Engels, Frans en Godsdienst/Levensbeschouwing. Binnen deze tweejarige educatieve master worden de vakinhoud en lerarenopleiding geïntegreerd aangeboden, Het doel hiervan is dat studenten direct starten met het educatieve deel van de opleiding naast hun vakspecifieke cursussen. De verkenningen voor nieuw masteraanbod bij FGGA zijn met een jaar uitgesteld.

Op initiatief van de faculteitsraad Rechtsgeleerdheid zijn facultaire middelen voor het honoursaanbod verschoven naar het versterken van het tutoraat. Ook is een studenteninitiatief voor onderwijsaanbod over duurzaamheid opgenomen. De universitaire Honours Academy heeft vier nieuwe masterclasses ontwikkeld voor studenten van alle opleidingen met interdisciplinaire thema's: *Circular Economy, Social Innovation in Action* (10 ec) en *'Planet in Peril'* en *'Innovating Health and Well-being'*. Hieraan hebben 83 studenten deelgenomen.

2.4 Internationalisering

De meeste faculteiten investeren extra in de begeleiding van inkomende internationale studenten en uitgaande studenten naar het buitenland door extra beurzen en individuele begeleiding aan te bieden.

Voortgang 2020

Verskillende faculteiten hebben beurzen gereserveerd om studenten in het buitenland te laten studeren of stage te laten lopen. Noodgedwongen zijn deze fondsen niet of nauwelijks aangesproken. De middelen blijven beschikbaar voor latere jaren. Ondersteuning van inkomende en uitgaande studenten is wel verder ontwikkeld, bijvoorbeeld door de versterking van het International Office en het uitbreiden van universitaire contacten bij FGGA, en de aanstelling van een coördinator internationalisering bij FWN.

3. Thema 'Meer en betere begeleiding van studenten'

Meer en betere begeleiding van studenten								
	FGGA	FdA	FGW	FdR	FSW	FWN	LUMC	ICLON
Meer professionele studiebegeleiders	x		x	x	x	x	x	x

Bron: Universitair bestedingsplan kwaliteitsafspraken 2019-2024

Doelstelling

Een structureel aanbod van goed georganiseerde studiebegeleiding voorkomt problemen bij de studie en draagt bij aan het studiesucces en het welzijn van studenten. Daarom zet de Universiteit Leiden een deel van de kwaliteitsmiddelen in om de kwaliteit van de studiebegeleiding te verbeteren en deze verder te professionaliseren. De begeleiding van eerste generatiestudenten, eerstejaarsstudenten en studenten met een migratieachtergrond krijgt extra aandacht. Aan een betere studiebegeleiding wordt circa 6 procent van de middelen besteed.

Maatregelen

Voortgang 2019

De meeste faculteiten hebben in 2019 maatregelen genomen die bijdragen aan meer en betere begeleiding van studenten. De faculteiten Wiskunde en Natuurwetenschappen en Sociale Wetenschappen hebben de formatie voor studieadviesing uitgebreid voor opleidingen waarvoor dat nodig was. De Faculteit Geneeskunde/LUMC heeft de positie van loopbaanadviseur structureel gemaakt. Ook biedt deze faculteit vanaf 2019 een trainingsaanbod aan voor docentmentoren om het mentoraat voor studenten te versterken. De deelname in de eerste ronde was aanzienlijk (zeventig docentmentoren van de studie Geneeskunde en vijftien van Biomedische Wetenschappen). Twee instituten van de Faculteit Governance and Global Affairs organiseerden trainingen voor hun studieadviseurs en voor de werkgroepdocenten en tutoren. De Faculteit Rechtsgeleerdheid heeft de versterking van het servicepunt voor studenten uitgesteld tot 2020. Het ICLON zal in 2021 starten met maatregelen ter ondersteuning van studenten in de tweejarige educatieve masters (in voorbereiding).

Het Diversity Office ondersteunt de faculteiten bij het organiseren van specifieke aandacht voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben (eerstegeneratiestudenten en studenten met een migratieachtergrond). Zij werken samen aan de implementatie van facultaire studentensteunpunten naar voorbeeld van de succesvolle POPcorner bij de Faculteit Sociale Wetenschappen. POPcorner biedt workshops en trainingen aan op het gebied van studiesucces en studentenwelzijn.

De universiteit zet in 2020 de universiteit de leergang 'Professionalisering studieadviseurs' voort (buiten de kwaliteitsmiddelen om). Ook wordt een aanbod voor docent- en studentmentoren samengesteld. Daarnaast zal het advies van de universitaire commissie Studentenwelzijn (2019) vanaf 2020 worden uitgevoerd. Het betreft maatregelen om studenten met (studie)problemen tijdig te signaleren en hen naar een oplossing te begeleiden.

Voortgang 2020

De investeringen om de formatie studieadviesing uit te breiden zijn in 2020 gehandhaafd. Ten gevolge van de coronacrisis heeft de universiteit de begeleiding van eerstejaarsstudenten (bachelor en master) geïntensiveerd via het mentoraat. Een aantal faculteiten heeft hiervoor budget vrijgemaakt (FGW, FGGA, FdR). Ook is de begeleiding voor zittende studenten verbeterd. De e-pocorner van FSW is doorontwikkeld voor de campus Den Haag en het initiatief *healtyuniversity@home* is gestart. Rechtsgeleerdheid heeft een small online course nieuwe, met name buitenlandse, masterstudenten sneller wegwijs te maken in de faculteit (zogenaamde onboarding module).

Om de kwaliteit van de studieadviesing te verbeteren neemt een groot aantal studieadviseurs deel aan trainingen. De verbetering staat bij een aantal faculteiten in het teken van Diversiteit en Inclusiviteit. Een aantal studieadviseurs volgt de volledige leergang "professionalisering studieadviseurs". Door de coronacrisis is een aantal trainingen verplaatst naar 2021 en daarmee ook de afronding van de leergang.

4. Thema 'Docentkwaliteit'

Ruimte voor docenten om te professionaliseren								
	FGGA	FdA	FGW	FdR	FSW	FWN	LUMC	ICLON
Trainingen voor onderwijsverzorgers	x	x	x	x	x	x	x	x
Ruimte voor onderwijsvernieuwing			x	x	x	x		
Intervisie voor docenten			x		x			

Bron: Universitair bestedingsplan kwaliteitsafspraken 2019-2024

Doelstelling

Om de kwaliteit van het universitair onderwijs op hoog niveau te houden, biedt de Universiteit Leiden haar docenten de kans zich te blijven ontwikkelen. De komende jaren worden deze scholingsmogelijkheden voor docenten verder uitgebreid en verbeterd. Hieraan wordt circa 16 procent van de kwaliteitsmiddelen besteed.

Maatregelen

Universitair beleid

Alle faculteiten sluiten aan bij het universitaire BKO-beleid, dat docenten die een aanstelling hebben van 0,5 fte of meer, en die langer dan een jaar in dienst zijn, verplicht stelt de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) te halen. Seniodocenten worden aangemoedigd een Seniorkwalificatie Onderwijs (SKO) te halen. Zij stellen daarvoor hun onderwijsvisie op schrift en stellen een onderwijsdossier samen. De SKO heeft betrekking op het ontwikkelen van docentschap, niet op managements- en bestuurservaring. Per december 2019 beschikken 29 docenten over een SKO.

Op universitair niveau wordt gewerkt aan een doorlopende leerlijn tussen BKO en SKO, die wordt uitgewerkt in een aanvulling op het bestaande cursusaanbod voor docenten. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is een goede afstemming van het facultaire op het universitaire aanbod. De kosten daarvan komen vooralsnog niet ten laste van de kwaliteitsmiddelen.

Voortgang 2020

Het beleid t.a.v. de BKO is ongewijzigd. Het aantal docenten met een SKO is uitgebreid tot 41.

4.1 Trainingen voor onderwijsverzorgenden

Voortgang 2019

Naast het universitaire BKO- en SKO-aanbod hebben de faculteiten ook eigen mogelijkheden voor bij- en nascholing van hun docenten. De meeste stellen budget beschikbaar voor trainingen voor hun onderwijsstaf (FGGA, LUMC, FGW) en/of organiseren aparte bijeenkomsten voor de uitwisseling van expertise, good practices etc. (FWN, FSW, FGW, FA, LUMC). De Faculteit Geneeskunde/LUMC heeft een training blended learning ontwikkeld, die in het BKO-traject wordt opgenomen, maar ook afzonderlijk door docenten kan worden gevolgd. Er wordt met de faculteit overlegd of dit traject ook voor andere faculteiten kan worden aangeboden. Daarnaast werkt de faculteit aan de ontwikkeling van een digitaal onderwijsplatform. De docent kan hier terecht voor informatie en ondersteuning voor alle onderdelen van het onderwijsproces. Op het platform worden onder meer good practices en blogs aangeboden. Op universitair niveau werkt het *Center for Innovation* en het ICLON (buiten de

kwaliteitsafspraken om) aan een soortgelijk platform dat straks voor alle docenten beschikbaar moet zijn.

Voortgang 2020

De meeste faculteiten stellen middelen beschikbaar om individuele scholing voor docenten te faciliteren. Dit behelst een breed scala aan onderwerpen, afhankelijk van de behoeften van de docenten en de opleiding. FGGA focust daarvoor op didactiek van onderzoeksmethodes en de ontwikkeling van skills. De ondersteuning wordt ook gerealiseerd door het organiseren van onderwijskundige ondersteuning.

Vanwege de coronacrisis heeft de ontwikkeling van de online teacher support desk en de ontwikkeling van online ondersteuning door het *Center for Innovation* en het ICLON een grote vlucht genomen. Dit is niet uit de middelen kwaliteitsafspraken gefinancierd. In het online platform "*Learning and Teaching Community*" van Rechtsgeleerdheid zijn, via één loket beleidsmatige en ICT ondersteuning en verdiepende onderwijskundige ondersteuning ten behoeve van docenten samengebracht. De eerder genoemde pop up studio's van deze faculteit droegen ook bij aan de ondersteuning van docenten.

4.2 Ruimte voor onderwijsvernieuwing

Voortgang 2019

De faculteiten Geesteswetenschappen, Rechtsgeleerdheid, Sociale Wetenschappen en Wiskunde en Natuurwetenschappen hebben middelen beschikbaar gesteld om docenten de gelegenheid te geven onderwijsvernieuwingprojecten uit te voeren. Het instituut LACDR (Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen) heeft een nieuwe functie 'coördinator onderwijsvernieuwing' gecreëerd. De functionaris gaat docenten helpen bij de vernieuwing van hun onderwijs.

Voortgang 2020

De inzet van middelen voor onderwijskundige ondersteuning van de staf in de verschillende faculteiten is in 2020 voortgezet. Vanzelfsprekend heeft de onderwijsvernieuwing vooral in het teken gestaan van het ontwikkelen van online onderwijs en skills. De resultaten van de vernieuwingprojecten dragen bij aan de verbetering op de andere thema's (met name Intensivering en Differentiatie).

4.3 Intervisie van docenten

Voortgang 2019

De faculteiten Sociale Wetenschappen en Geesteswetenschappen hebben intervisie en coaching voor docenten geïntroduceerd. De Faculteit Geesteswetenschappen heeft twee onderwijscoaches aangesteld. Deze coaches, beide ervaren universitair docenten, helpen collega-docenten hun didactische en pedagogische vaardigheden verder te ontwikkelen door middel van intervisie in referentiegroepen, en door individuele begeleiding. Ook ondersteunen zij docenten die de BKO willen behalen bij het schrijven van hun portfolio. Zo observeren en analyseren zij de colleges die in het portfolio worden opgenomen en geëvalueerd.

Voortgang 2020

De initiatieven uit 2019 zijn voortgezet. De faculteit Geneeskunde organiseert maandelijks LEARN bijeenkomsten voor de staf. Vanwege de coronacrisis zijn vele informele uitwisselings- en intervisieactiviteiten geïnitieerd door de facultaire Teacher Support Desks. De faculteit FWN begon eind maart met een dagelijks online koffiemoment (35 keer) en daarna eens per week (6 keer), waarin steeds een docent ervaringen met online onderwijs deelt en er gelegenheid is voor het stellen van vragen.

5. Thema studiesucces

Studiesucces inclusief doorstroom, toegankelijkheid en gelijke kansen								
	FGGA	FdA	FGW	FdR	FSW	FWN	LUMC	ICLON
Proefstuderen en/of verplichte matching	x	x	x	x	x	x	x	
Overige maatregelen t.b.v. de verbetering van het studiesucces	x			x	x	x		

Bron: Universitair bestedingsplan kwaliteitsafspraken 2019-2024

Doelstelling

De maatregelen die bij andere thema's zijn ingevoerd dragen vrijwel allemaal ook bij aan de verbetering van het studiesucces. De maatregelen die onder dit thema worden genoemd hebben betrekking op het studiekeuzetraject voor het begin van de studie. Het betreft met name de universiteitsbrede invoering van verplichte matching in combinatie met proefstuderen, waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van online-aanbod. Dit instrument komt in de plaats van (of: is een aanvulling op) de huidige studiekeuzecheck, en moet studenten een beter beeld geven van de inhoud van de gekozen studie. De invoering vindt gefaseerd plaats. Daarnaast gaat het om verbetering van bestaande decentrale selectieprocedures. Aan deze doelstelling wordt circa 6 procent van de middelen besteed.

Maatregelen

5.1 Proefstuderen en verplichte matching

Voortgang 2019

De Faculteit Governance and Global Affairs doet sinds studiejaar 2018-2019 ervaring op met verplichte matching bij de opleiding Security Studies, en de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen met de opleidingen Sterrenkunde, Natuurkunde en Biofarmaceutische Wetenschappen. De evaluatie hiervan was positief: studenten krijgen door de matchingsactiviteiten een duidelijker beeld van de opleiding. De opleidingen zetten de verplichte matching bij deze opleidingen voort in studiejaar 2019-2020. De opleiding Informatica (FWN) ging in studiejaar 2020-2021 van start met verplichte matching. Inmiddels maakt decentrale selectie bij zes bacheloropleidingen deel uit van de toelatingsprocedure, en verplichte matching bij vijf opleidingen.

De universiteit heeft een (overkoepelend) project ingericht om verplichte matching gefaseerd in te voeren bij alle opleidingen (niet gefinancierd met de kwaliteitsmiddelen). De opleidingen worden hierbij logistiek en inhoudelijk ondersteund.

De Faculteit Geesteswetenschappen is in 2019 gestart met het project 'Proefstuderen en matching', waarbij tools en modules worden ontwikkeld. Daarnaast is bij Biomedische Wetenschappen en Culturele Antropologie een pilot gestart met proefstuderen, als aanvulling op de voorlichtingsactiviteiten. In 2020 zal deze pilot worden geëvalueerd, en zal worden bekeken of uitbreiding van het aanbod wenselijk is.

De Faculteit Geneeskunde/LUMC hanteert voor haar beide bacheloropleidingen een decentrale selectieprocedure, die erop gericht is de juiste student op de juiste plek te krijgen. In 2019 heeft de faculteit deze procedure verbeterd door gebruik te gaan maken van de *Biomedical Admissions Test* (BMAT). Tijdens de selectieprocedure worden studenten aan de hand van de testuitslagen geselecteerd voor een selectiegesprek, op basis waarvan vervolgens de plaatsingslijsten worden opgesteld.

Voortgang 2020

In 2020 kennen zes opleidingen verplichte matching en is dit voor 2021 bij twee opleidingen voorbereid. Informatica, Culturele Antropologie, Nederlands en Engels zijn toegevoegd. De komende jaren wordt het aantal opleidingen verder uitgebreid. Het aanbod voor Online proefstuderen is sterk uitgebreid: Twaalf bacheloropleidingen bieden dit aan, naast reguliere online voorlichtingsdagen, webinars en virtual tours. Omdat alle voorlichtingsactiviteiten omgezet zijn naar online zijn is de verdere uitbreiding van het online proefstuderen tijdelijk stilgezet. De faculteit FWN heeft de projectcoördinator Matching gecontinueerd, zodat meer opleidingen ondersteund kunnen worden. De faculteit Geneeskunde/LUMC zet het gebruik van de BMAT voort ter ondersteuning van de decentrale selectie.

5.2 Overige maatregelen studiesucces

Voortgang 2019

De Faculteit Rechtsgeleerdheid heeft een werkgroep ingesteld, die in 2020 een advies zal uitbrengen over het verbeteren van het herinschrijvingsrendement van de bacheloropleidingen, met een deeladvies over verplichte matching en de opleidingen die daaraan deelnemen.

De activiteiten die de universiteit organiseert om studenten kennis te laten maken met de universiteit en de studie van hun keuze, dragen uiteraard ook bij aan een betere studiekeuze. Deze activiteiten worden voortgezet en verder uitgebreid en verbeterd. Zo is het programma "Start je toekomst" (niet gefinancierd met de kwaliteitsmiddelen) met name bedoeld voor eerste generatiestudenten en studenten met een migratieachtergrond en wordt vanaf studiejaar 2018-2019 jaarlijks aangeboden.

Voortgang 2020

Het onderzoek naar het herinschrijvingsrendement bij de juridische en criminologische bacheloropleidingen is afgerond en wordt uitgewerkt in verbetermaatregelen voor de komende jaren. FWN besteedt onder dit thema speciale aandacht aan diversiteit en inclusiviteit, onder andere door via de 'Girls in Science Day' (11 februari 2020). Om studenten extra te ondersteunen tijdens de coronapandemie heeft FGGA middelen verschoven om leenlaptops en digitale ondersteuning voor studenten te realiseren.

6. Bestedingen

Bestedingen 2019

In 2019 is in totaal k€ 6.696 van de middelen kwaliteitsafspraken ingezet, zie Tabel 2. Dit is k€ 359 lager dan de uitgaven die in het Universitair bestedingsplan kwaliteitsafspraken 2019-2024 waren voorzien. Het resterende bedrag blijft vanaf 2020 beschikbaar voor de uitvoering van de plannen.

Ten opzichte van het universitair bestedingsplan is in 2019 minder besteed aan de thema's Studiesucces, Docentkwaliteit en Onderwijsdifferentiatie. Oorzaak voor de onderbesteding is hier veelal vertraging in de uitvoering doordat de NVAO-beoordeling pas eind februari bekend was, en doordat de planvorming soms meer tijd vroeg of omdat onvoldoende capaciteit kon worden vrijgemaakt. In beperkte mate is verder sprake van onderbesteding doordat de geschatte kosten lager uitvielen dan verwacht of omdat eerdere keuzes in overleg met de medezeggenschap zijn aangepast.

Bestedingen 2020

Ondanks de bijzondere omstandigheden in 2020 zijn de plannen met betrekking tot de kwaliteitsafspraken doorgegaan en uitgevoerd en is er zelfs iets meer uitgegeven dan begroot. In totaal is in 2020 k€ 7.993 van de middelen kwaliteitsafspraken ingezet. Dit is k€ 283 meer dan begroot. De overschrijding is mogelijk doordat de resterende middelen uit 2019 beschikbaar zijn gebleven voor de uitvoering van de plannen.

De budgetverschuivingen zijn relatief klein. Het thema 'Onderwijsdifferentiatie' is het meest beïnvloed door de coronacrisis waardoor hiervoor iets minder uitgegeven werd (-k€285, 5%), bij andere thema's is iets meer uitgegeven dan begroot.

Conform het bestedingsplan werden in 2020 ten opzichte van 2019 meer middelen ingezet voor het thema 'Intensiever en kleinschalig onderwijs' en iets minder voor 'Onderwijsdifferentiatie'. Het geld wordt met name gebruikt voor het aanstellen van extra personeel om kleinschalige werkvormen en meer individuele begeleiding mogelijk te maken, en voor het ontwikkelen van onderwijs dat beter aansluit bij de behoeften van studenten (o.a. vaardigheden en flexibilisering). De faculteiten besteden hieraan gezamenlijk respectievelijk 38 en 28 procent van de middelen. Aan het thema 'Meer en betere begeleiding van studenten' werd iets meer uitgegeven dan voorzien (12%). Aan het thema 'professionalisering van docenten' werd conform de begroting 11% van de middelen besteed. Aan het thema studiesucces werd 10% besteed.

Besteding middelen kwaliteitsafspraken 2019 (k€)	Begroting	Realisatie	Vershil	Begroting	Realisatie	Vershil
Intensiever en kleinschalig onderwijs	2.436 34%	2.464 37%	29 1%	2.824 37%	3.025 38%	201 7%
Onderwijsdifferentiatie	2.660 38%	2.543 38%	-117 -4%	2.544 33%	2.259 28%	-285 -11%
Meer en betere begeleiding van studenten	399 6%	394 6%	-5 -1%	764 10%	986 12%	222 29%
Docentkwaliteit	1.104 16%	949 14%	-154 -14%	827 11%	887 11%	60 7%
Studiesucces	458 6%	346 5%	-112 -24%	752 10%	837 10%	85 11%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	0 0%	0 0%	0	0 0%	0 0%	0
Totaal	7.057 100%	6.696 100%	-359 -5%	7.711 100%	7.993 100%	283 4%